

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 27 Ιουνίου 2017

Την ανάγκη μετάβασης των δήμων, αλλά και γενικότερα όλων των φορέων της γενικής κυβέρνησης, σε σύγχρονα λογιστικά πρότυπα επισημαίνει μελέτη του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) με τίτλο: “Ανάλυση των οικονομικών στοιχείων των Καλλικρατικών Δήμων”. Στη μελέτη αναδεικνύεται επίσης η βελτίωση στα χρηματοοικονομικά στοιχεία των δήμων την πενταετία 2011-2015, παρά τη σημαντική πτώση των τακτικών επιχορηγήσεων κατά 25% σωρευτικά μεταξύ 2011 και 2015.

Στον χαιρετισμό του ο πρόεδρος του IOBE κ. Τάκης Αθανασόπουλος υπογράμμισε την ανάγκη αναθέρμανσης της οικονομίας, αναφέροντας ότι η εκδήλωση εντάσσεται στην προσπάθεια του IOBE να συνδράμει σε αυτή τη διαδικασία αξιολόγησης, αναπροσαρμογής και εξόδου από την κρίση. «Έχει έρθει πλέον η ώρα να αξιολογήσουμε, με επιστημονικές μεθόδους και με τα κατάλληλα στοιχεία, τις αλλαγές που συντελέστηκαν στην χώρα μας τα τελευταία χρόνια. Έχει έρθει η ώρα να αντλήσουμε τα διδάγματα από την πορεία μεταρρυθμίσεων και να προβούμε σε διορθωτικές κινήσεις, με στόχο όσο το δυνατό ταχύτερη έξοδο από την βαθιά οικονομική και κοινωνική κρίση που εξακολουθούμε να βιώνουμε στη χώρα μας» τόνισε ο κ. Αθανασόπουλος.

Ο Πρόεδρος της ΕΛΤΕ, Καθηγητής Γεώργιος Βενιέρης, επισήμανε τη χρησιμότητα της έρευνας και τα σημαντικά αποτελέσματα που προέκυψαν από τη διεξαγωγή της.

Σύμφωνα με τη μελέτη, που παρουσιάστηκε σήμερα σε εκδήλωση, δεδομένης της δημοσιονομικής κατάστασης, της αυστηρής πειθαρχίας και της ανάγκης ελαχιστοποίησης της σπατάλης, η αποτελεσματική διαχείριση των δημόσιων πόρων αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα για την ανάταξη της εθνικής οικονομίας. «Η μετάβαση των δήμων», σημειώνεται στη μελέτη, «αλλά και γενικότερα όλων των φορέων της γενικής κυβέρνησης, προς τα πρότυπα και τις λογιστικές αρχές του δεδουλευμένου συστήματος αποτελεί ένα πολύ σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση».

Αν και με την εφαρμογή του Σχεδίου Καλλικράτη (Ν. 3852/2010) η λογιστική βάση του δεδουλευμένου συστήματος έγινε υποχρεωτική για όλους τους δήμους που προέκυψαν από τη νέα αρχιτεκτονική της τοπικής αυτοδιοίκησης, ένας πολύ μεγάλος αριθμός δήμων δεν συμμορφώνονται με τη σχετική υποχρέωση. Σύμφωνα με τη μελέτη του IOBE, η αναζήτηση στον ιστότοπο Διαύγεια ανέδειξε ότι το 42% των 325 Καλλικρατικών δήμων (137 δήμοι) της χώρας δεν είχαν, μέχρι τις 13 Μαρτίου 2017, αναρτημένη την έγκριση των λογιστικών τους καταστάσεων για το 2015. Σε αυτούς τους δήμους κατοικεί το 31% του πληθυσμού της χώρας. Επιπλέον, σε 18 Καλλικρατικούς δήμους (5,5% των δήμων) δεν έχουν εγκριθεί οι λογιστικές καταστάσεις ούτε καν για την πρώτη διαχειριστική χρήση (2011).

Οι δυσκολίες τήρησης των υποχρεώσεων για έγκαιρη διεκπεραίωση της διαδικασίας σύνταξης και έγκρισης λογιστικών καταστάσεων είναι ιδιαίτερα αυξημένες σε νησιωτικούς δήμους με πολύ μικρό

πληθυσμό. Ενδεικτικά, τρεις στους τέσσερις δήμους (68%) της Περιφέρειας Νότιου Αιγαίου δεν έχουν εγκρίνει τον ισολογισμό τους για το 2015, ενώ σχεδόν ένας στους τέσσερις (24%) δήμους της ίδιας περιφέρειας δεν έχει εγκρίνει κανέναν ισολογισμό από την έναρξη της εφαρμογής του Σχεδίου Καλλικράτης.

Σε ότι αφορά την οικονομική κατάσταση των δήμων η μελέτη του IOBE καταγράφει βελτίωση της εικόνας τους. Η βελτίωση της ρευστότητας, λόγω συσσώρευσης διαθεσίμων κατά 83% μεταξύ 2011 και 2015 και υποχώρησης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά 63% την ίδια περίοδο, καθώς και η απομόχλευση (43% μείωση των συνολικών υποχρεώσεων), αποτελούν τις βασικές τάσεις στα στοιχεία ισολογισμού των δήμων με διαθέσιμους ισολογισμούς και για τα πέντε οικονομικά έτη 2011-2015 (110 δήμοι). Στην πλευρά των αποτελεσμάτων χρήσης, χαρακτηριστική είναι η πτώση τόσο των λειτουργικών εσόδων όσο και των αντίστοιχων εξόδων κατά 18% μεταξύ 2011 και 2015, με μεταβλητότητα στα καθαρά αποτελέσματα. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η διαπίστωση αφορά τους δήμους που έχουν δημοσιοποιήσει ισολογισμούς και για τα πέντε έτη, δήμοι που είναι πιθανό να βρίσκονται σε καλύτερη οικονομική κατάσταση σε σχέση με όσους δεν έχουν δημοσιεύσει οικονομικά στοιχεία.

Η παρουσίαση της μελέτης έγινε από τον Svetoslan Danchev, Υπεύθυνο Τμήματος Μικροοικονομικής Ανάλυσης του IOBE, και από την Σάνδρα Κοέν, αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Στη συνέχεια, Α΄ Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. και Πρόεδρος του Συμβουλίου Ποιοτικού Ελέγχου της ΕΛΤΕ, κ. Π. Γιαννόπουλος, παρουσίασε στοιχεία από έρευνα της ΕΛΤΕ σχετικά με τους υποχρεωτικούς ελέγχους που διενεργήθηκαν από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και ελεγκτικές εταιρείες επί των οικονομικών καταστάσεων των δήμων.

Ο καθηγητής Νίκος Βέττας, Γενικός Διευθυντής του IOBE, που συντόνισε την εκδήλωση, σημείωσε ότι στον δημόσιο τομέα στην Ελλάδα, παραδοσιακά η ταμειακή βάση αποτελεί τη λογιστική βάση που χρησιμοποιείται η οποία εμφανίζει ορισμένα πλεονεκτήματα –με κυριότερα την απλότητα της μεθόδου και την αντικειμενικότητα- ωστόσο δεν παρέχονται σχετικά κίνητρα για εξοικονόμηση πόρων και βελτίωση της αποδοτικότητας. «Η υιοθέτηση της δεδουλευμένης λογιστικής βάσης επιτρέπει την αναγνώριση και καταγραφή στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, την καταγραφή των δαπανών όταν καθίστανται δεδουλευμένα και των εσόδων όταν κερδίζονται και όχι όταν γίνεται η πληρωμή ή η είσπραξη τους αντίστοιχα. Η διεθνής εμπειρία έχει καταδείξει ότι ο συνδυασμός της δεδουλευμένης λογιστικής βάσης με αποκεντρωμένες διοικητικές δομές μπορεί να αποτελέσει τη βάση για ορθολογικότερη κατανομή πόρων και ορθότερη αξιολόγηση της αποδοτικότητας», τόνισε. Η αύξηση της διαφάνειας βελτιώνει την αποτελεσματικότητα στη χρήση πόρων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και τις προοπτικές συμβολής του στην ανάπτυξη.

Συμπεράσματα και προτάσεις πολιτικής

Σύμφωνα με τη μελέτη του IOBE η λογιστική του δεδουλευμένου δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια αποτελεσματικότερη διαχείριση των πόρων. Επομένως, η εφαρμογή της στο σύνολο του δημόσιου τομέα είναι επιτακτική, λαμβάνοντας υπόψη την οξεία ανάγκη για ελαχιστοποίηση της σπατάλης και εξοικονόμηση κρατικών δαπανών σήμερα στην Ελλάδα καθώς και τη συστηματική

παρακολούθηση των συναλλαγών βάσει της αρχής του δεδουλευμένου. Ωστόσο, η μετάβαση δημιουργεί ανάγκες για εξειδικευμένο προσωπικό και υπολογιστικά συστήματα, γεγονός που δεν πρέπει να αγνοείται. Ειδικά όσον αφορά τους μικρότερους οργανισμούς, η ανάγκη για πόρους μπορεί να μην επιτρέπει την έγκαιρη διεκπεραίωση της διαδικασίας σύνταξης και δημοσίευσης των λογιστικών καταστάσεων.

Επιπλέον, η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων αναδεικνύει ότι οι χρηματοοικονομικές επιδόσεις των δήμων επηρεάζονται σημαντικά από χαρακτηριστικά που βρίσκονται εκτός ελέγχου των διοικήσεών τους (όπως το μέγεθος και η νησιωτικότητα). Συνεπώς, ένα σύστημα που αξιολογεί την οικονομική διαχείριση των δήμων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη αυτές τις διαφοροποιήσεις. Αυτό θα μπορούσε να γίνει συγκρίνοντας τους αριθμοδείκτες των δήμων με τιμές αναφοράς (benchmarks) που διαφοροποιούνται ανάλογα με τα δημογραφικά και τα γεωγραφικά τους χαρακτηριστικά.

Σε κάθε περίπτωση, η συστηματική ανάλυση των χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών των δήμων κρίνεται απαραίτητη για την αξιολόγηση της οικονομικής τους κατάστασης. Για αυτό τον σκοπό, οι ηλεκτρονικές και όχι μόνο υποδομές που έχουν αναπτυχθεί για την παρακολούθηση των οικονομικών των δήμων σε ταμειακή βάση από τις κεντρικές υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης θα πρέπει να ενισχυθούν για να συλλέγονται τακτικά και τα στοιχεία από τους ισολογισμούς και στις καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσης.

Για να ξεπεραστούν τα προβλήματα αναφορικά με την παραγωγή και τη δημοσίευση των πληροφοριών της λογιστικής του δεδουλευμένου και των λογιστικών καταστάσεων, προτείνεται επιπλέον η εξέταση των εξής μέτρων:

1. Αυστηροποίηση των ποινών σε περίπτωση μη έγκαιρης διεκπεραίωσης της διαδικασίας σύνταξης και έγκρισης των λογιστικών καταστάσεων για τους μεγαλύτερους δήμους της χώρας.
2. Τεχνική υποστήριξη για τη διεκπεραίωση της διαδικασίας σύνταξης και έγκρισης των λογιστικών καταστάσεων στους μικρούς δήμους της χώρας.
3. Υποχρεωτική ανάρτηση των λογιστικών καταστάσεων στη Διαύγεια και στις ιστοσελίδες των δήμων.
4. Ανάπτυξη βάσης δεδομένων καταχώρησης των λογιστικών καταστάσεων τέλους χρήσης των δήμων.

Ευρύτερα, η πορεία μετάβασης των δήμων αποτελεί καλό οδηγό για την μετάβαση και των υπόλοιπων φορέων της γενικής κυβέρνησης προς τα πρότυπα του δεδουλευμένου συστήματος. Προτείνεται η μετάβαση των φορέων της γενικής κυβέρνησης να προτεραιοποιείται με βάση το μέγεθος των οργανισμών (σε όρους αριθμού προσωπικού ή σύνολο δαπανών), με τους μεγαλύτερους οργανισμούς να έχουν αυστηρότερα χρονικά όρια για την ολοκλήρωση της μετάβασης. Για τους μικρότερους οργανισμούς, προτείνεται να εξεταστεί η δυνατότητα παροχής τεχνικής βοήθειας, ακόμα και σε μόνιμη βάση, από κεντρικές δημόσιες υπηρεσίες, ακόμα και σε συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς, εφόσον κριθεί σκόπιμο. -